

28.03.2016

На спільному засіданні Президії НАН України та Колегії МОН розглянуто питання створення Київського академічного університету

25 березня 2016 р. під головуванням президента Національної академії наук України Б. Патона і за участі міністра освіти і науки України С. Квіта, заступника міністра М. Стріхи відбулося спільне засідання Президії НАН України та Колегії МОН України ([Міністерство освіти і науки України](#)).

Учасники засідання заслухали доповідь віце-президента НАН України академіка А. Загороднього і директора департаменту вищої освіти МОН України О. Шарова щодо створення Київського академічного університету НАН України і МОН України.

За словами академіка А. Загороднього, академічний університет має стати навчальним закладом нового типу, в основу роботи якого буде покладено поєднання навчального процесу з активним залученням викладачів і студентів до наукових досліджень інститутів Національної академії наук України.

Директор департаменту вищої освіти Міністерства освіти і науки України О. Шаров зазначив, що питання створення Київського академічного університету розглядається в контексті реформи вищої освіти, серед пріоритетів якої – забезпечення якості вищої освіти та розвиток автономії вищих навчальних закладів. Важливою складовою цього процесу є підвищення конкурентоспроможності українських навчальних закладів, що супроводжується модернізацією мережі ВНЗ. Також створення академічного університету є необхідним для забезпечення підготовки наукових кадрів для наукових установ і вищих навчальних закладів, формування нової генерації національної наукової еліти природничо-математичної та інженерно-технічної сфер, створення можливостей для самореалізації талановитої молоді в Україні. «Створення такої установи сприятиме інтеграції вітчизняної освіти і науки у світовий науковий простір», – підкреслив О. Шаров.

Київський академічний університет пропонується створити з урахуванням практики діяльності Фізико-технічного навчально-наукового центру НАН України, відомого раніше як Київське відділення Московського фізико-технічного інституту, що працювало в Україні за системою «фізтеху». Сьогодні необхідно переглянути практику співпраці з університетом країни-агресора і реорганізувати роботу навчально-наукового центру. Київський академічний університет буде здійснювати набір студентів на бакалаврську програму на базі Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, починаючи із заочної фізико-технічної школи для старшокласників Малої академії наук України на умовах ретельного відбору. Набір на освітні магістерські програми Київського академічного університету буде реалізовуватися у співпраці з профільними науковими установами НАН України. На думку О. Шарова, у

підготовці бакалаврів академічного університету має також взяти участь НТУ «Київський політехнічний інститут», класичні технічні університети Харкова, Львова, Дніпропетровська, Одеси. Наступним етапом мають бути освітні програми третього циклу вищої освіти, які будуть реалізовуватися на базі академічних інститутів НАН з наступним рівнем конкурсного відбору.

Київський академічний університет як державна наукова установа буде підпорядковуватися Міністерству освіти і науки і НАН України. За словами директора департаменту, важливою складовою формату академічного університету має стати створення міжнародної наглядової ради, яка стане запорукою реалізації кращого світового досвіду підготовки наукової еліти, інтеграції української науки у Європейський та світовий дослідницький простір.

Державна наукова установа «Київська академічний університет» це пілотний проект, і в разі його успіху будуть створені регіональні академічні університети в Харкові, Дніпропетровську, Львові та Одесі. У 2016 р. планується здійснити перший набір магістрів у кількості 100–150 осіб. «Це повинен бути конкурсний відбір молоді, яка готова і прагне наукової кар'єри», – наголосив О. Шаров.

Під час засідання було розглянуто питання про необхідність удосконалення вимог до наукових фахових видань України та підвищення рівня українських наукових видань.

Як повідомив заступник міністра освіти і науки М. Стріха, сьогодні налічується 1107 фахових наукових фахових видань. За галузями науки лідирують технічні науки. П'ятдесят одне українське наукове видання входить до міжнародної реферативної і наукометричної бази даних Scopus, 16 – до Web of Science.

Заступник міністра погодився з тим, що порядок формування переліку наукових фахових видань слід удосконалювати. «Спільно з НАН України необхідно переглянути вимоги до наукових фахових видань і усунути все те, що перешкоджає інтеграції українських наукових видань у світовий науковий простір», – зазначив М. Стріха.

Разом з тим, до того часу, поки українські дисципліни, зокрема, гуманітарні, не будуть інтегровані у світову наукову систему, скасовувати порядок формування переліку фахових видань не можна. «Це призведе до появи зливи недобросовісних наукових робіт. Порядок – це є вимушений крок, оскільки з ним пов'язані захисти дисертацій», – зауважив заступник міністра.

М. Стріха зазначив, що вимоги до наукових журналів покликані забезпечити якість видань і підкреслив важливість проекту «Українські наукові журнали», який здійснюється під егідою академії наук вищої школи та підтриманий міністерством. Цей проект реалізовується на громадських засадах, у якому беруть участь 600 наукових видань. Сьогодні сайт «Українські наукові

журнали» відвідали понад 10 тис. користувачів. За цією інтернет-сторінкою можна отримати інформацію про вартісні наукові українські журнали. «Це своєрідна спроба зробити загальну національну платформу, яка б стала передумовою національної наукометричної бази і слугувала верифікації журналів, стимулювала б редакції до відкритості», – додав заступник міністра.

За словами голови Науково-видавничої ради НАН України академіка Я. Яцківа, сьогодні важливим питанням є упорядкування реєстрації наукових видань. В Україні видається більше 2300 періодичних видань, що більше ніж у Росії, Польщі та інших країнах. НАН України має 339 періодичних наукових видань. З них 95 наукових журналів, більше 40 видань входить до Scopus, більше 30 видаються англійською мовою, а понад 20 мають цифрові індикатори статей. Також у 133 виданнях засновником є Національна академія наук України.

На думку академіка, необхідно внести зміни до порядку формування переліку наукових фахових видань України, розробити рекомендації щодо шляхів підвищення рівня українських наукових видань.

Під час засідання також розглянули питання завершення будівництва джерела нейтронів у ННЦ «Харківський фізико-технічний інститут», про стан виконання окремих рішень спільного засідання Президії НАН України та Колегії МОН України від 28 грудня 2015 р., стан імплементації Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність». Також обговорювалися питання про проблеми із забезпеченням Північного Приазов'я водою та фінансування Національної академії наук України у 2016 р.